

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 24 października 1975 r.

w sprawie zasad obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego oraz pokrywania wydatków na te zasiłki.

Na podstawie art. 11 ust. 5, art. 13, art. 29 ust. 3 oraz art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1975 r. Nr 34, poz. 188) po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, przysługującego z tytułu zatrudnienia w uosocznionych zakładach pracy, poza składnikami wynagrodzenia określonymi w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1975 r. Nr 34, poz. 188) uwzględnia się także:

- 1) wynagrodzenie i dopłaty za pracę w godzinach nadliczbowych w jednostkach zaliczonych do zorganizowanego transportu samochodowego, w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe” oraz w żegludze śródlądowej i przybrzeżnej na statkach w okresie eksploatacji, jak również w morskich portach handlowych i rybackich w odniesieniu do pracowników zatrudnionych bezpośrednio przy pracach przeładunkowych,
- 2) wynagrodzenie i dopłaty za pracę w godzinach nadliczbowych w jednostkach innych niż określone w pkt 1, z tym że dopłaty za godziny przekraczające 30 godzin w miesiącu wlicza się w połowie,
- 3) wynagrodzenie za dni wolne udzielone z tytułu pracy na morzu w niedziele i święta w żegludze międzynarodowej i w rybołówstwie morskim,
- 4) dopłaty za pracę nocną oraz za pracę w niedziele i święta wynikającą z obowiązującego harmonogramu pracy,
- 5) składniki wynagrodzenia wymienione w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu zatrudnienia w nie uosocznionych zakładach pracy uwzględnia się wynagrodzenie w gotówce i w naturze w wysokości zgłaszanej bieżąco do wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

§ 3. Za podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przyjmuje się kwoty ryczałtowe w wypadkach, gdy kwota taka stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

§ 4. 1. Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania zasiłku w myśl przepisów płacowych, układu zbiorowego pracy lub innych przepisów.

2. Składników wynagrodzenia przysługujących w myśl umowy o pracę tylko do określonego terminu nie uwzględnia się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego należnego za okres przypadający po tym terminie.

§ 5. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie za miesiąc kalendarzowy poprzedzający miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku, z wyjątkami określonymi w § 6—9.

§ 6. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego z okresu krótszego niż miesiąc ustala się, jeżeli prawo do zasiłku powstało przed upływem miesiąca od podjęcia zatrudnienia w danym zakładzie pracy. Podstawę wymiaru zasiłku stanowi wówczas wynagrodzenie, które pracownik osiągnąłby, gdyby pracował przez pełny miesiąc. Jeżeli prawo do zasiłku powstało w okresie pierwszych trzech dni od podjęcia zatrudnienia, podstawę wymiaru zasiłku stanowi wynagrodzenie miesięczne określone w umowie o pracę, a jeżeli na tej podstawie nie można go ustalić, za podstawę wymiaru zasiłku przyjmuje się wynagrodzenie, jakie otrzymali inni pracownicy zatrudnieni w tym samym lub podobnym charakterze i o tych samych lub podobnych kwalifikacjach.

§ 7. 1. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego z okresu dłuższego niż jeden miesiąc ustala się dla:

- 1) pracowników zatrudnionych w systemie akordowym, w systemie prowizyjnym i czasowo-prowizyjnym oraz pracowników zatrudnionych w systemie czasowo-premiowym, otrzymujących premie regulaminowe za własne wyniki pracy,
- 2) rybaków morskich zatrudnionych w państwowych przedsiębiorstwach rybołówstwa morskiego i śródlądowego albo będących członkami spółdzielni pracy rybołówstwa morskiego i śródlądowego, a także rybaków zatrudnionych w Polskim Związku Wędkarskim,
- 3) pracowników zatrudnionych na statkach żeglugi przybrzeżnej oraz na kutrach indywidualnego rybołówstwa morskiego,
- 4) personelu pływającego żeglugi śródlądowej,
- 5) pracowników zatrudnionych w kółkach rolniczych lub w spółdzielniach kółek rolniczych,
- 6) pracowników państwowych przedsiębiorstw rolnych wynagradzanych według systemu godzinowego lub akordowego,
- 7) akwizytorów przedsiębiorstwa handlu „Powszechna Agencja Handlowa”,
- 8) pracowników biur i pracowni projektowych oraz przedsiębiorstw geodezyjno-kartograficznych, których przeciętne wynagrodzenie dla celów urlopowych ustala się z okresu dłuższego niż 3 miesiące.

2. Dla pracowników, o których mowa w ust. 1 pkt 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie z okresu ostatnich 3 miesięcy, a dla pracowników, o których mowa w ust. 1 pkt 2—8, z okresu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstało prawo do zasiłku.

3. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie (dochód) z okresu 3 miesięcy również dla osób wykonujących pracę nakładczą oraz dla adwokatów — członków zespołów adwokackich.

4. W razie nabycia prawa do zasiłku przed upływem 3 lub 12 miesięcy od podjęcia zatrudnienia w danym zakładzie pracy podstawę wymiaru zasiłku chorobowego dla pracowników, o których mowa w ust. 1, stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie osiągnięte za pełne miesiące zatrudnienia po podjęciu pracy w tym zakładzie. Jeżeli przed powstaniem prawa do zasiłku zatrudnienie trwało krócej niż jeden pełny miesiąc, podstawę wymiaru zasiłku ustala się w sposób określony w § 6.

5. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych na wniosek właściwego ministra (kierownika urzędu centralnego) uzgodniony z zarządem głównym właściwego związku zawodowego może wyrazić zgodę na ustalenie podstawy wymiaru zasiłków z okresu dłuższego niż jeden miesiąc dla innych grup pracowników, poza wymienionymi w ust. 1, których wynagrodzenie ulega znacznemu wahaniu z uwagi na charakter pracy lub zasady wynagradzania.

§ 8. 1. Składniki wynagrodzenia wymienione w części 1 pkt 3—5 załącznika nr 1 do rozporządzenia wlicza się do podstawy wymiaru zasiłku w przeciętnej miesięcznej ich wysokości osiągniętej w okresie zatrudnienia w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy kalendarzowych przed miesiącem, w którym powstało prawo do zasiłku.

2. Przepis § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 9. 1. Premię kwartalną, wypłaconą pracownikowi za kwartał poprzedzający miesiąc, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru zasiłku, wlicza się do miesięcznego wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku w wysokości 1/3 części tej premii.

2. Zasadę wymienioną w ust. 1 stosuje się odpowiednio do premii innych niż kwartalne oraz do dodatków i składników wynagrodzenia wypłacanych za okresy dłuższe niż jeden miesiąc.

§ 10. 1. Jeżeli w ciągu miesiąca, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru zasiłku, nastąpiła zmiana wysokości wynagrodzenia na skutek regulacji płac, przeszerogowania, zmiany stanowiska pracy lub zmiany warunków wynagrodzenia ustalonych w umowie o pracę, podstawę wymiaru zasiłku stanowi wynagrodzenie miesięczne obliczone w wysokości wynagrodzenia przysługującego po zmianie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w wypadkach, w których podstawę wymiaru zasiłku stanowi okres dłuższy niż miesiąc.

§ 11. 1. Jeżeli w miesiącu, z którego wynagrodzenie przyjmuje się za podstawę wymiaru zasiłku chorobowego, pracownik nie osiągnął pełnego wynagrodzenia wskutek nieobecności w pracy z przyczyn usprawiedliwionych w myśl przepisów o porządku i dyscyplinie pracy, podstawę wymiaru stanowi wynagrodzenie, które pracownik osiągnąłby, gdyby pracował pełny miesiąc.

2. Jeżeli przed powstaniem prawa do zasiłku chorobowego pracownik pobierał wynagrodzenie w zmniejszonej wysokości w związku z odbywaniem służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych, za podstawę wymiaru zasiłku przyjmuje się wynagrodzenie w pełnej wysokości.

3. Przepis ust. 2 stosuje się również w razie pobierania wynagrodzenia w zmniejszonej wysokości w związku z pobytym w areszcie tymczasowym.

§ 12. 1. Jeżeli bezpośrednio przed powstaniem prawa do zasiłku chorobowego pracownik wykonywał zatrudnienie za granicą, przy ustalaniu wysokości zasiłku wypłacanego w kraju uwzględnia się wynagrodzenie osiągnięte w kraju przed wyjazdem za granicę, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Jeżeli bezpośrednio przed powstaniem prawa do zasiłku chorobowego pracownik pobierał zasiłek wyrównawczy, przy ustalaniu wysokości zasiłku chorobowego uwzględnia się wynagrodzenie osiągnięte przed powstaniem prawa do zasiłku wyrównawczego.

3. Przy ustalaniu wysokości zasiłku chorobowego, przysługującego adwokatowi — członkowi zespołu adwokackiego po ustaniu prawa do udziału w dochodzie zespołu w okresie choroby, uwzględnia się dochód z okresu przed powstaniem niezdolności do pracy.

§ 13. W razie równoczesnego zatrudnienia w dwóch lub więcej zakładach pracy zasiłek chorobowy oblicza się oddzielnie z tytułu zatrudnienia w każdym z zakładów pracy.

§ 14. W razie powtórnego powstania prawa do zasiłku chorobowego w czasie zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy zasiłek oblicza się na nowo, jeżeli przerwa między okresami pobierania zasiłku trwała dłużej niż jeden miesiąc.

§ 15. Ilekroć przy ustalaniu prawa do zasiłku chorobowego lub jego wysokości okres oznaczony jest w miesiącach, miesiąc liczy się za 30 dni.

§ 16. Wyrażone w groszach końcówki kwot przypadającego do wypłaty zasiłku chorobowego zaokrągla się do pełnego złotego w górę, gdy końcówka przekracza 50 groszy, i w dół, gdy końcówka nie przekracza 50 groszy.

§ 17. 1. Przepisy § 1—16 stosuje się odpowiednio do zasiłku opiekuńczego, macierzyńskiego, pogrzebowego i wyrównawczego, z zastrzeżeniami wynikającymi z ust. 2 i 3.

2. Podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowi pełne wynagrodzenie z miesiąca kalendarzowego poprzedzającego miesiąc, w którym powstało prawo do tego zasiłku, z wyjątkiem składników wynagrodzenia nie mających charakteru stałego, wymienionych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

3. Przepis ust. 2 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku pogrzebowego.

§ 18. Do okresu zatrudnienia, od którego zależy wysokość zasiłku chorobowego, wlicza się również następujące okresy:

- 1) okresy podlegające wliczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty na podstawie przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 2) okres pobierania renty chorobowej,
- 3) okres pozostawania bez pracy, za który wypłacone zostało wynagrodzenie w wyniku przywrócenia do pracy.

§ 19. 1. Wydatki na zasiłki z ubezpieczenia społecznego przysługujące pracownikom uspołecznionych zakładów pracy oraz osobom wykonującym na rzecz tych zakładów pracę nakładczą pokrywane są:

- 1) z funduszu płac zakładów pracy, gdy chodzi o wydatki na zasiłki chorobowe w okresie trwania stosunku pracy,
- 2) ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, gdy chodzi o wydatki na zasiłki chorobowe po ustaniu stosunku pracy oraz o wydatki na zasiłki wyrównawcze, porodowe, macierzyńskie, opiekuńcze i pogrzebowe.

2. Wydatki na zasiłki z ubezpieczenia społecznego, przysługujące pracownikom nie uspołecznionych zakładów pracy i rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz członkom tych spółdzielni, pokrywane są w całości przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Wydatki na zasiłki z ubezpieczenia społecznego, przysługujące adwokatom — członkom zespołów adwokackich, pokrywane są w całości przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie pokrywa jednak wydatków za okres choroby i opieki, przez który adwokatowi — członkowi zespołu adwokackiego przysługuje prawo do udziału w dochodzie zespołu.

4. Kwoty wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie podlegają zaliczaniu na poczet składek na ubezpieczenie społeczne ani wyłączeniu z podstawy ich wymiaru.

§ 20. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i jego oddziały uprawnione są do kontrolowania prawidłowości wypłacania zasiłków z ubezpieczenia społecznego przez zakłady pracy, finansowanych zarówno ze środków własnych tych zakładów, jak i ze środków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 21. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie zasad i trybu ustalania wysokości oraz rozliczania kredytów na zasiłki chorobowe z funduszy ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1963 r. Nr 10, poz. 58 oraz z 1967 r. Nr 20, poz. 90),
- 2) zarządzenie nr 44 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 maja 1970 r. w sprawie przeciwdziałania nieuzasadnionej absencji chorobowej oraz wzmocnienia dyscypliny wypłat zasiłków chorobowych w zakładach pracy (Monitor Polski Nr 15, poz. 127),
- 3) rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 30 grudnia 1974 r. w sprawie obliczania zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 51, poz. 336).

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1975 r., z wyjątkiem przepisów § 19 i § 21 pkt 1 i 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1976 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 1975 r. (poz. 193).

Składniki wynagrodzenia uwzględniane przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego.

1. Wynagrodzenia o charakterze zmiennym, odpowiadające wynagrodzeniu akordowemu:

- 1) wynagrodzenie prowizyjne w systemie czasowo-premiowym,
- 2) wynagrodzenie w formie partu w rybołówstwie,
- 3) wynagrodzenia za prace załadunkowe i wyładunkowe wypłacane członkom brygad załadunkowo-wyładunkowych przez zatrudniający ich zakład pracy,
- 4) honoraria za pracę dziennikarską wypłacane dziennikarzom przez zatrudniającą ich redakcję, w której pełnią stałą funkcję,
- 5) honoraria związane ze stałą funkcją pracowników zatrudnionych przy realizacji programu radiowego lub telewizyjnego, wypłacane za pracę w zatrudniającym ich zespole Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”, ośrodka telewizyjnym lub rozgłośni regionalnej oraz honoraria za usługi dla terytorialnie właściwego ośrodka telewizyjnego i programu ogólnopolskiego,
- 6) wynagrodzenia za opracowania i występy ponad normę wypłacane pracownikom artystycznym przez zatrudniającą ich instytucję artystyczną,

7) dodatkowe wynagrodzenie prowizyjne wypłacane komornikom sądowym z opłat pobieranych przez nich stosownie do przepisów o taksie za czynności komorników.

2. Dodatki stałe o charakterze ogólnym:

- 1) lokalne,
- 2) dodatki i dopłaty dla pracowników nisko zarabiających,
- 3) wyrównawczy dla kobiet w okresie ciąży przeniesionych do innej pracy,
- 4) wyrównawczy dla pracowników zagrożonych chorobą zawodową przeniesionych do innej pracy,
- 5) wyrównawczy dla pracowników jednostek organizacyjnych znoszonych w związku z nowym podziałem administracyjnym Państwa,
- 6) za pracę rozdzieloną przerwami.

3. Dodatki stałe o charakterze dodatków funkcyjnych:

- 1) dla brygadzystów,
- 2) dla rewidentów,
- 3) operacyjne dla funkcjonariuszy pożarnictwa,

- 4) gospodarce dla kierowników statków i kierowników maszyn na statkach żeglugi portowej, przybrzeżnej i na wodach osłoniętych,
 - 5) dla wybitnych konstruktorów i technologów.
- 4. Dodatki stałe związane z charakterem pracy:**
- 1) w przemyśle poligraficznym — za druk prasy,
 - 2) w chemii — dla służby ratownictwa chemicznego oraz w hutnictwie — dla służby pogotowia gazowego,
 - 3) w transporcie samochodowym — za rodzaj prowadzonego pojazdu oraz za dodatkowe czynności kierowców,
 - 4) w żegludze i gospodarce morskiej — pilotowy, okrętowy i dobowy za pracę na morzu oraz za pracę nurków pod wodą,
 - 5) w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe” — dodatek kilometrowy dla pracowników drużyn pociągowych oraz dodatki uzasadnione szczególnymi warunkami pracy na określonym posterunku lub węźle kolejowym,
 - 6) w służbie zdrowia — za pracę w systemie zmianowym pracowników działalności podstawowej, za pracę w izbie porodowej dla położnych oraz dodatkowe wynagrodzenie dla członków zespołów fumigacyjnych,
 - 7) w lotnictwie cywilnym — godzinowy,
 - 8) w jednostkach resortu obrony narodowej — za szczególne właściwości pracy dla niektórych pracowników tych jednostek,
 - 9) agencyjny — dla fotoreporterów,
 - 10) w przedsiębiorstwach widowiskowych — objazdowy,
 - 11) dla pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu — za pracę w przedłużonym czasie, która nie stanowi pracy w godzinach nadliczbowych,
 - 12) w administracji państwowej — za nadzór podatkowy

Załącznik nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 1975 r. (poz. 193).

Składniki wynagrodzenia nie uwzględniane przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego.

- 1) Dodatki (dopłaty) za rozłąkę,
- 2) ekwiwalent za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy,
- 3) dodatki godzinowe wypłacane na kolei pracownikom drużyn lokomotywowych i konduktorskich,
- 4) diety i inne świadczenia związane z podróżą służbową,
- 5) jednorazowe wyrównanie wypłacone w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem wniosku racjonalizatorskiego,
- 6) dodatkowe wynagrodzenie radcy prawnego z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym i arbitrażowym,
- 7) dodatki za dyżury domowe oraz za gotowość do pracy, a dla pracowników medycznych — również wynagrodzenie za dyżury zakładowe,
- 8) wynagrodzenie z funduszu mistrza,
- 9) wynagrodzenia wypłacane z bezosobowego funduszu płac,
- 10) wynagrodzenia wypłacane z funduszu honorariów, z wyjątkiem składników wymienionych w części 1 pkt 4 i 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia,
- 11) wynagrodzenia z funduszu premiowego państwowych gospodarstw rolnych oraz z czystej nadwyżki powstałej w spółdzielniach,
- 12) wszelkie wypłaty z tytułów, o których mowa w § 12 uchwały nr 103 Rady Ministrów z dnia 25 maja 1971 r. w sprawie składników funduszu płac i pozostałych wynagrodzeń z tytułu pracy w jednostkach gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 31, poz. 196).